

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. PLANETA NOWA KLASA 6

Wymagania na poszczególne oceny				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń:				
WSPÓLRZĘDNE GEOGRAFICZNE				
<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie lub na globusie najważniejsze równoleżniki i południki oraz półkule; wymienić cechy południków i równoleżników 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i>; wyjaśnić, do czego służą współrzędne geograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać współrzędne geograficzne wybranych punktów; odszukać obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematyczno geograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS; - oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi
2. RUCHY ZIEMI				
<ul style="list-style-type: none"> wymienić 3 rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym oraz wymienia planety Układu Słonecznego wg kolejności; wyjaśnić, na czym polega ruch obrotowy Ziemi i ile trwa; ruch obiegowy; wyjaśnić znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> wymienić daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta</i>, oraz różnicę; podać cechy ruchu obiegowego Ziemi; cechy ruchu obrotowego Ziemi wymienić strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie; - wskazać Zwrotnik Raka i Zwrotnik Koziorożca; 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji; określić zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji określić następstwa ruchu obiegowego Ziemi; ruchu obrotowego; rozwiązać kwestię , wyróżnienia strefy oświetlenia Ziemi; - wskazać i wymienić strefy klimatyczne 	<ul style="list-style-type: none"> ustalić związek między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji; wyjaśnić przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej scharakteryzować strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych wykazać związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca wykazać związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi;

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I LUDNOŚĆ EUROPY

<ul style="list-style-type: none"> • określić położenie Europy na mapie świata; -wymienić elementy linii brzegowej; • wskazuje Ural i Kaukaz jako główne elementy umownej granicy między Europą i Azją; -wymienić 5 największych rzek Europy; • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii; • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego; • wskazuje na mapie państwa i ich stolice sąsiadujące z Polską; • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • podaje przyczyny starzenia się społeczeństwa Europy; - wymienia przyczyny migracji ludności; • wymienia starzejące się kraje Europy • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy; 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienić czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienić największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie; -wyjaśnić podstawowe pojęcia hydrograficzne; • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa,</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów. -wyjaśnia znaczenie pojęć migracja, emigracja, imigracja, przyrost naturalny; <i>gęstość zaludnienia;</i> • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie; • wymienia cechy krajobrazu wielkomijskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej; - wskazać rzekę główną; dorzecze, zlewisko; system rzeczny; • opisać położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej; • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie; • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie; • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map; 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy; -wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie – w oparciu o atlas; -wymienić przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej; • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii; • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia czynniki klimatotwórcze i ich wpływ na klimat Europy/ wpływ prądów morskich; ukształtowania powierzchni/ ; • przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności; • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu; • rozpoznaje państwa Europy i ich stolice; • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów; • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
---	---	---	--	--

4. Gospodarka Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunkujące rozwój rolnictwa; • wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier; • wymienia zadania i funkcje przemysłu; • wymienia znane i cenione na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działań nowoczesnego przemysłu we Francji; • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie • wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji; • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu; • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów; • wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji • przedstawia zalety i wady różnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie • omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii;
---	---	---	--	--

<p>francuskie wyroby przemysłowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii; • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej ; • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<p>podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki</p>	<p>typów elektrowni;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dowodzi , że istnieje związek pomiędzy walorami przyrodniczymi, dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej a rozwojem turystyki w Europie Południowej; 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej
---	---	---	--	---

5. Sąsiedzi Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia czynniki lokalizacji przemysłu; • wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię • wskazuje na mapie Czechy i Słowację; • wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi; • omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej; • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy; •wskazuje Rosję na mapie; • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce • wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii •wyjaśnia korzystając z danych statystycznych problemy demograficzne Ukrainy; • wyjaśnić na czym polega zróżnicowanie przyrodnicze Rosji; • wyjaśnia jakie jest znaczenie rolnictwa, przemysłu i usług w Rosji; • wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji • omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi; • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji; • wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw; • charakteryzuje relacje Polski z Rosją podstawie dodatkowych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii; • charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji • opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji; • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji • wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii • udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych; • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym • projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami • analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję; • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski
---	---	---	--	--